

חוצין בטבילה, היות והוא אינו נחשב כחלק מהכלי.

אבל אם אין בו כזית, כיון שאין צריך ליטלו משם, וגם אינו מקפיד בו, אינו חוצין.

אבל בשאר ימות השנה, לאו בשיעור כזית תליא. אלא בקפידא תליא מילתא.

אי מקפיד עליו ובדעתו ליטלו משם, הרי הוא חוצין.

ואם הוא רוצה בקיומו ובדעתו להשאירו בקביעות בסדקי העריבה, הרי הוא בעריבה, ואינו חוצין.

מתקפה לה רב פפא לרבא: וכי מי קתני "וכן לענין טהרה"?

הא "וכן לענין טומאה", קתני! (2)

אלא, אמר רב פפא: הכי קאמר: וכן לענין להריר טומאה לעריבה, וקא מפרש ואזיל.

בטל החמץ לכלי או לא. דממה נפשך, אם נטמא הבצק בראשון לטומאה, אינו אלא שני. ואין שני עושה שלישי מן התורה. ואם נטמאו באב הטומאה, בין כך נעשה ראשון. בין אם תורת אוכל עליו, ובין אם הוא בטל לכלי ותורת כלי עליו.

אבל לענין אוכל המצטרף עמו, שפיר איכא נפקא מינה בדאורייתא. שאם נגע בו השרץ, יטמא אחרים מדאורייתא. צל"ח.

2. ולכאורה לא פליג רב פפא על אוקימתא דרבא לדינא. וכן לא פליג רבא על אביי לדינא. אלא שלא משמע ליה לפרש את המשנה כדבריו. ואם כן, לפלא הוא על הרמב"ם שבחציצת טבילה לא חילק בין פסח לשאר ימות השנה. וצריך עיון. צל"ח.

תורת אוכל. ואינו מצטרף לאוכלין אחרים להשלימם לשיעור כביצה, על אף כשיש בו כזית. (1)

מתקפה לה רבא לאביי: וכי מי קתני במתניתין "אם מקפיד עליו מצטרף"? והא "אם מקפיד עליו חוצין" קתני.

אלא, אמר רבא: לעולם בחציצת טבילה איירי.

והכי קאמר: וכן להעלות טהרה לעריבה.

שאם יש בבצק שבסידקי העריבה כזית, הרי הוא חוצין.

והיכי דמי? כגון דאיטמי חך עריבה, ובעי לאטבולי.

בפסח — כיון דבגלל איסורו הוא חשוב, שהרי על כרחו צריך ליטלו משם, הרי על אף שאינו מקפיד עליו ליטלו משם, הוא

1. ולשיטת רש"י, דאוכל מקבל טומאת עצמו בכל שהוא, הוה מצי לפרש אף בלא צירוף עם אוכלין אחרים לכביצה. שבכל ימות השנה, אם מקפיד עליו אינו מקבל טומאה. ובפסח, אם יש בו כזית, הרי הוא מקבל טומאה, משום שאיסורו מחשיבו.

אלא שלא רצה אביי לפרש כן, משום שלענין טומאת עצמו, אין בו נפקא מינה. שהרי בין כך הוא אסור משום חמץ. תוספות, שבת צא א.

ואכתי צריך עיון, למה צריך לפרש שמצטרף עם אוכלין אחרים? והרי מצינו לפרש בפשטות, שיש בו כביצה. שבפסח הוא מטמא אחרים מחמת חשיבותו. ובשאר ימות השנה, בקפידא תליא מילתא. מהרש"א שם.

ויש ליישב, דרצה להעמיד בטומאה דאורייתא. ולענין זה אין נפקא מינה בין אם